

Управління освіти і науки
Броварської міської ради Київської області
Дитячий естетико-натуралістичний центр «Камелія»

ПРОЄКТ

Захист домашніх тварин

Ковтюх Олена Олексіївна,
керівник гуртка-методист,
Скиба Тетяна Анатоліївна,
керівник гуртка-методист,
керівники гуртка
«Любителі домашніх тварин»
творчого об'єднання «Зоосвіт»

м. Бровари-2020

Назва проєкту «Захист домашніх тварин»

I. Кадрове забезпечення проєкту:

Хаврюта Н.І. – директор ДЕНЦ «Камелія»

Ковтюх О.О. – завідувачка еколого-натуралістичним відділом

Скиба Т.А. – керівник гуртка «Любителі домашніх тварин»

Зінченко С.Г. – керівник гуртка «Флористика»

Колесник О.О. – керівник гуртка «Флористика»

Процик С.С. – керівник гуртка «Студія образотворчого мистецтва»

Вороніна О.О. – керівник гуртка «Студія образотворчого мистецтва»

Романченко В.Ю. – керівник гуртка «Журналістика»

Савчуков В.О. – керівник гуртка «Журналістика»

II. Головний виконавець: Дитячий естетико-натуралістичний центр «Камелія»

III. Учасники:

- навчальні заклади міста
- вихованці гуртків
- батьки

IV. Актуальність проєкту:

Прагнення до спілкування з тваринами притаманне дітям різного віку. Як свідчать психологічні дослідження, ставлення до тварин і рослин – це перше ставлення до природи, яке починає усвідомлювати дитина. В дитячому світосприйнятті тварини займають не менш значуще місце, ніж найрідніші люди, вони-рівноправні, рівноцінні суб'єкти спілкування, переживання, ігор та дружби.

Проте, іноді, слова про любов дивним чином співіснують з проявами насильства, або навіть жорстокості стосовно тварин.

А де, як не в позашкільних закладах, які за своїм покликанням найбільш предметно сприяють пізнанню дитиною природи, мусять усвідомити і зрозуміти свої неправильні вчинки по відношенню до неї. Наші вихованці повинні знати, що через недбайливе, легковажне ставлення людини до навколишнього середовища зникає велика кількість тварин.

Даний проєкт має на меті виховання гуманного ставлення до тварин.

V. Основними завданнями проєкту є формування у вихованців таких компетентностей:

- Пізнавальної:

оволодіння знаннями з біології, екології; систематизація інформації про різноманітність видів тварин домашнього утримання та особливості їхнього життя, їх призначення, користь; ознайомлення дітей з особливостями, баченням краси навколишнього середовища; інформування населення про актуальність екологічних питань за допомогою засобів масової інформації, листівок і звернень;

- Практичної:

оволодіння навичками вирощування та догляду, утримання та розведення домашніх тварин; розвиток уміння змістовно організовувати дозвілля;

- Виховної:

виховання екологічної грамотності, свідомого ставлення до тварин, їх охорони; усвідомлення призначення, користі, краси, ролі навколишнього середовища для життя і здоров'я людини.

- Соціальної:

сприяє соціальній адаптації гуртківців, подоланню дитячих комплексів; навчає працювати в команді, попереджати та розв'язувати конфлікти, досягати компромісів; розуміння принципів біоетики, дотримання їх у повсякденному житті.

VI. Очікувані результати:

- створення інформаційно-методичної бази матеріалів за напрямками діяльності, передбаченими проєктом;
- формування досвіду творчої діяльності, виховання культури поведінки в природі;
- розробка навчально-методичного забезпечення проєкту;
- участь гуртківців у природоохоронних акціях;
- вивчення вихованцями біологічних особливостей домашніх тварин;
- вивчення правил утримання, годівлі, розведення домашніх тварин;
- формування практичних умінь та навичок утримання тварин;
- виховання любові до домашніх тварин.

VII. Фінансування: Спонсорська допомога батьків.

VIII. Термін реалізації проєкту: щорічно

Акція «Знайди собі друга»

Велич і моральний прогрес нації можна виміряти тим, як ця нація відноситься до тварин.

Махатма Ганді

Сьогодні ми не уявляємо свого життя без домашніх улюбленців. Одні утримують їх для певної користі, інші вбачають в них естетичну насолоду, та більшість людей отримують від домашніх улюбленців емоційне задоволення.

Вони є захисниками, мисливцями, лікарями, поводитирями, рятівниками, навіть акторами і просто вірними друзями. Також добре відомо, що тварини відчують наближення природних катаклізмів і попереджають про них.

Зараз діти все більше часу перебувають у віртуальному світі, комп'ютерні ігри згубно впливають на їхній психо-емоційний розвиток. Постійне спілкування з живими об'єктами, проведення з ними спостережень і дослідів, а також виконання систематичної роботи по догляду за тваринами привчають дітей до самостійності, підвищують відповідальність, прищеплюють любов до природи. Піклування про домашніх улюбленців зміцнює у дитини впевненість у собі, адже тут вона є опікуном і захисником.

Щоб озброїти дитину знаннями і вмінням, які становитимуть реальну користь у житті і допоможуть посісти достойне місце в житті – необхідно трудитись. Отож, на заняттях гуртка намагаємось розвивати в дитини працьовитість, цілеспрямованість, вміння завершувати розпочату справу, силу волі. В основу занять гуртків біологічного спрямування покладено дослідницьку справу, яка сприяє збагаченню знань і розумового розвитку дитини, привчає учнів застосувати одержані теоретичні знання на практиці.

<i>№ п/п</i>	<i>Термін виконання</i>	<i>Тема заходу</i>	<i>Відповідальні</i>
------------------	-----------------------------	--------------------	----------------------

1.	IX	Заняття-тренінг «Чи варто тримати домашніх тварин?»	Ковтюх О.О.
2.	IX	Виставка малюнків «Будьте до них добрі, люди».	Процик С.С. Вороніна О.О.
3.	IX	Виставка робіт з декоративно-прикладного мистецтва «Мої домашні улюбленці».	Зінченко С.Г. Колесник О.О.
4.	X	Участь у Всеукраїнському уроці доброти	Керівники гуртків
5.	X	Виховна година «Ти завжди у відповіді за того, кого приручив».	Скиба Т.А.
6.	XI	Лекція ветеринара: «Хвороби котів. Як допомогти тварині не ризикуючи своїм здоров'ям ».	Скиба Т.А. Ковтюх О.О.
7.	XI	Провести конкурс рефератів «Веселі та мудрі».	Скиба Т.А.
8.	XI	Розробити та провести вікторини та кросворди про тварин.	Керівники гуртків
9.	XI	Заняття-бесіда: «Етичне ставлення до тварин».	Дендюк А.І.
10.	XI	Підготувати реферати: «Веселі та мудрі».	Скиба Т.А. Ковтюх О.О.
11.	XI	Проведення тематичних екскурсій на виставки котів, собак.	Керівники гуртків
12.	XI -XII	Перегляд кінофільмів «Людина і навколишнє середовище» та їх обговорення.	Музиченко К.В. Колесник О.О.
13.	XII	Провести конкурс на кращу доповідь «Небезпечні рослини для домашніх улюбленців».	Скиба Т.А. Ковтюх О.О.
14.	I	День народження «Очей, що бачать» собаки поведиря.	Ковтюх О.О.
15.	II	Участь у Міжнародному конкурсі еколого-оздоровчої спрямованості «Метелики - німий шедевр природи»	Керівники гуртків

Акція «Міжнародний день захисту тварин»

Виховувати пізнавальну активність у вихованців, бажання пізнати та берегти природу, формувати основи екологічного мислення.

<i>№ п/п</i>	<i>Термін виконання</i>	<i>Тема заходу</i>	<i>Відповідальні</i>
1.	X	Виховні заходи «Маленькі люди-великі справи».	керівники гуртків
2.	X	Заняття «Правила поведінки при зустрічі з безпритульними тваринами».	Скиба Т.А.
3.	X	Виготовлення листівок, плакатів, стіннівок.	керівники гуртків
4.	X	Заняття-гра «Чи розумієш ти мову тварин?»	Ковтюх О.О..
5.	X	Бесіда «Чи легко бути відповідальними».	керівники гуртків
6.	X	Екскурсія на дресирувальний майданчик.	Зінченко С.Г.
7.	X	Заняття на тему: «Червона книга –сигнал тривоги».	Скиба Т.А.
8.	X	Конкурс творів, газет «Зоопарк-в'язниця для тварин».	Савчуков В.О. Романченко В.Ю.
9.	X	Тест для власників котів «Чи знаєте ви свого улюбленця».	Ковтюх О.О.

Акція «Наша допомога тваринам»

Розвивати почуття відповідальності за оточуючий світ. Розповсюдження інформації про користь тварин, їхню різноманітність у фауні України, зокрема тварин домашнього утримання. Екологічне виховання учнів, турботливе

ставлення до фауни. Залучення учнів до захисту безпритульних тварин. Сформувати поняття відповідального ставлення до тварин не тільки в період їх утримання, але й моральну відповідальність за залишену тварину.

№ п/п	Термін виконання	Тема заходу	Відповідальні
1.	IX	Провести бесіди на тему «Потурбуйтеся про тварин»	керівники гуртків
2.	X	Участь у Всеукраїнській акції «Нарру Гав для Сірка»	керівники гуртків
3.	X	Екологічна бесіда: «Про тих, кого ми любимо»	Ковтюх О.О. Скиба Т.А.
4.	XI	Конкурс плакатів «Будьте до них добрі»	Вороніна О.О.
5.	VIII-XI	Виготовлення буклету «Будьте до них добрі»	керівники гуртків
6.	XI-XII	Лекторські групи. Бесіда з батьками на тему «Наша допомога тваринам»	керівники гуртків
7.	XII-II	Виявлення бездомних тварин у мікрорайоні	керівники гуртків
8.	X-XI	Лекція ветеринарного лікаря «Що таке вакцинація та для чого вона потрібна?»	
9.	XII-I	Дослідження «Тварини лікують»	керівники гуртків
10.	II	Участь у Всеукраїнській акції «Нарру М'яу для Мурчика»	Скиба Т.А. Ковтюх О.О.
11.	III	Участь у Всеукраїнському конкурсі «Гуманне ставлення до тварин»	керівники гуртків
12.	IV	Конкурс загадок, прислів'їв та приказок на природничу тематику	Ковтюх О.О.
13.	IV	Участь у Всеукраїнському конкурсі «Будка мрії»	керівники гуртків
14.	V	Бесіда про охорону рослинного і	керівники

		тваринного світу	гуртків
--	--	------------------	---------

Діти – душа нашого дитячого центру. У кожної дитини є старший товариш – педагог, той хто допомагає мислити, вирішувати, вчитися, хто готує до життя.

Ми прекрасно розуміємо, що батьки дивляться на нас очима своїх дітей. І дуже важливо, щоб нам вірили. Інакше не можливо. У нас спільна справа – виростити здорових, щасливих, талановитих громадян нашої країни. А ми – педагоги, батьки, діти – єдині в своїх справах, тому нам усе під силу.

Використані джерела

1. Блинников, В. И. Зоология с основами экологии / В. И. Блинников.— М. : Академия, 2002. — 68 с.
2. Анжела Вілкс. Помешкання тварин.- Київ: Країна мрій, 2006.- 48с.

3. Гиляров М.С. /гл.ред./Баев А.А., Винберг Г.Г., Заварзин Г.А. и др.. Биологический энциклопедический словарь, - 2изд., исправл. – М.: Советская энциклопедия.
4. В. Гусев. Животные у нас дома. - Москва: Экология, 1992.- 368с.
5. Жизнь животных. В 6 т. Т. 6 / А.Б. Банников, П.П. Второв. - М. 2003.
6. Константинов, В. М. Зоология позвоночных / В. М. Константинов. — М. : Академия, 2002. — 67 с.
7. Шарапов А.В. Экзотические домашние животные. - Санкт – Петербург: ООО Кристал, 2006.- 176с.
8. <https://happyraw.ua/ru/bioethics/news>

Додаток 1

Презентація

Дитячий естетико-натуралістичний центр «Камелія»

Створення інтерактивного освітнього
зоомайданчика для дітей

Керівники гуртків: Ковтюх О.О. Скиба Т.А

В Дитячому естетико-натуралістичному центрі «Камелія»
м. Бровари Київської області вже більше 25 років існує
живий куточок.

Першими мешканцями живого куточка були парочка хвилястих папуг, морська свинка, джунгарські хом'ячки, акваріумні рибки, дві червоновухі черепахи, лабораторний пацюк. З часом кількість тварин в куточку живої природи збільшилася.

Наші мешканці

Наші мешканці

ДЕНЦ «Камелія» – це особливий освітньовиховний простір, в якому засобами екологічної, натуралістичної, проектної діяльності створені умови для формування мотивації до пізнання і творчості, любові до навколишньої природи.

«Захист домашніх тварин»

Мета проекту – ознайомити вихованців з різноманітністю видів тварин домашнього утримання та особливостями догляду за ними; вивчити проблеми безпритульних тварин і шляхи їх вирішення.

Гуртківці активно залучаються до акції «Знайди собі друга», до проведення фотовиставок, конкурсів, вчаться відповідальності.

4 жовтня — Всесвітній день захисту тварин

4 жовтня, за ініціативи Благодійного фонду «Щаслива лапа» в рамках проекту «Біоетика», ми долучилися до «Всеукраїнського уроку доброти» (про гуманне та відповідальне ставлення до тварин) та до встановлення рекорду України – «Наймасовіший урок добра в початкових закладах, проведений впродовж одного дня», й стали учасниками встановлення національного рекорду та отримали сертифікат.

30 листопада Всесвітній День домашніх тварин.

30 листопада вихованці творчого об'єднання «Зоосвіт» активно відзначають День домашніх тварин. Діти діляться історіями про своїх пухнастих улюбленців, малюють тематичні плакати, виготовляють стінгазети, проводять цікаві екскурсії міні-зоопарком, пригощають тваринок.

Протягом дня батьки і діти мають можливість переглянути дитячі презентації та тематичні відеофільми: «Східна притча», «Брати наші менші», «Тварини живого куточка». Такі заходи є нагадуванням усім: «Ми відповідальні за тих, кого приручили!»

Акваріумна зона

Акваріумна зона

Наші гуртківці

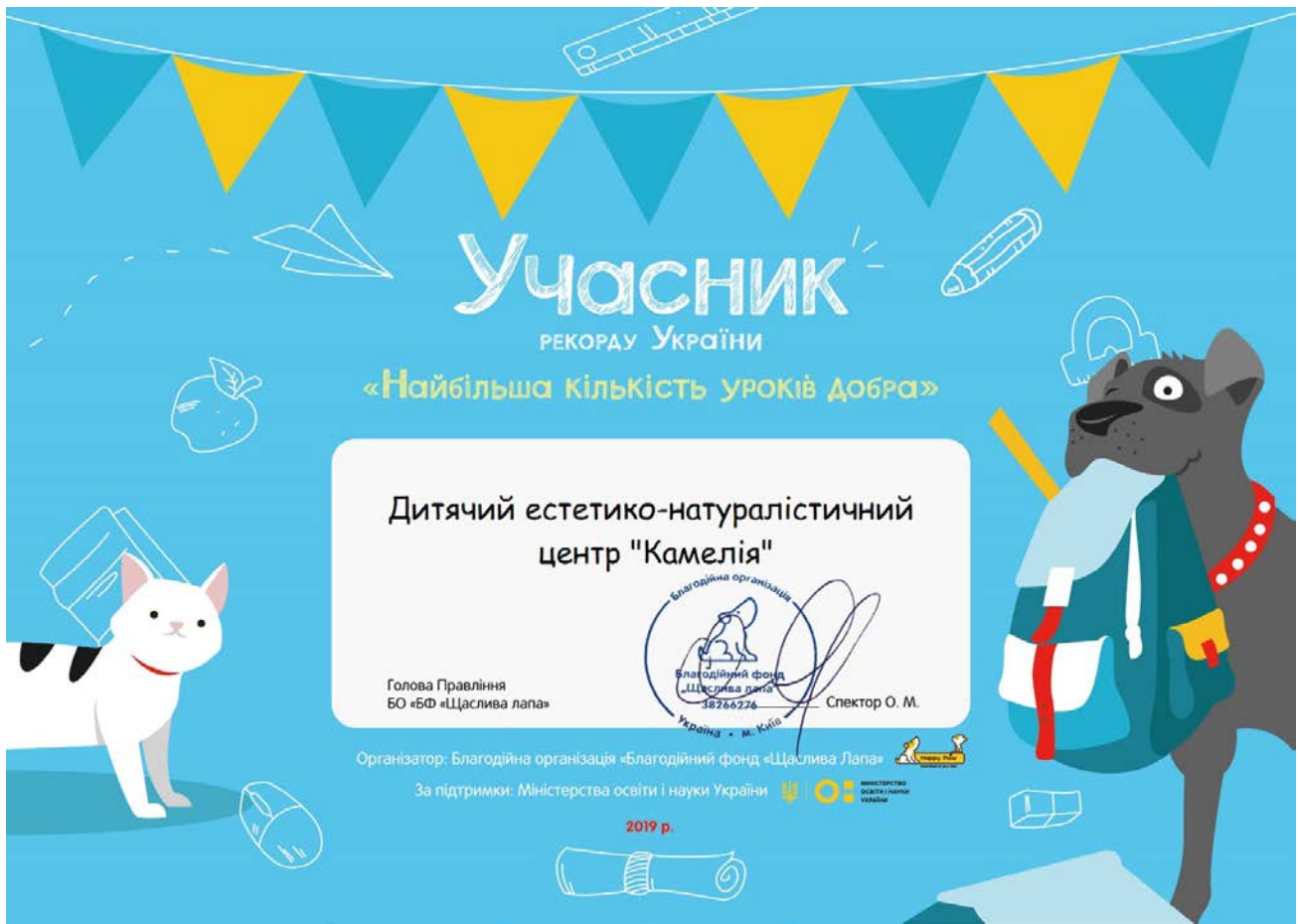

Зараз діти все більше часу перебувають у віртуальному світі, комп'ютерні ігри згубно впливають на їхній психоемоційний розвиток. Спілкування та піклування про тварин має заспокійливу дію, зміцнює у дитини впевненість у собі, адже тут вона є опікуном і захисником. Постійне спілкування з живими об'єктами, проведення з ними спостережень і дослідів, а також виконання систематичної роботи по догляду за тваринами привчають дітей до самостійності, підвищують відповідальність, прищеплюють любов до природи.

**Всіх з радістю чекаємо в творчому об'єднанні
«Зоосвіт»!**

4 жовтня, за ініціативи Благодійного фонду «Щаслива лапа» в рамках проекту «Біоетика», ми вже вдруге долучилися до **«Всеукраїнського уроку доброти»**

(про гуманне та відповідальне ставлення до тварин) та до встановлення рекорду України – **«Наймасовіший урок добра в початкових закладах, проведений впродовж одного дня»**, й стали учасниками встановлення національного рекорду та отримали сертифікат.

Додаток 3

Роботи переможців III Всеукраїнського конкурсу

(в рамках проекту Біоетика)

«Гуманне ставлення до тварин».

Ангеліна Мельник 12 років, гурток «Любителі домашніх тварин»

Погризені капці (продовження)

- Остапе, сину, у нас із татом до тебе буде серйозна розмова.
- Яка? Я сподіваюся, це не про...
- Слухай, сину, – перебив Остапа чоловік, – ми вирішили віддати Басіка, проте ще не знаємо куди. Або ми завтра зранку відвеземо його до притулку, куди і платити не потрібно, або віддамо його чоловікові з парку, його донці цей пес так припав до душі!
- Ні! Будь ласка, не віддавайте його, він мій друг! – закричав Остап.
- Ми не можемо його залишити, він неслухняний, псує наші речі. Тому краще буде віддати його.

Після цієї неприємної розмови Басік навіть не знав, що йому тепер робити, адже рідніших за цих людей він нікого не мав. Проте раптом він згадав про магічну мисочку в блакитний горошок, яку мала його знайома Фоксі. На його думку, це був єдиний порятунок. Пес стрімголов помчав у невідомому напрямку в пошуках порятунку.

Блукаючи незнайомими вулицями, Басік намагався згадати, де знаходиться будинок Фоксі. Погані думки не покидали його. Песик дуже не хотів аби його віддавали, він так любив свою родину і думав, що погризені капці – це найкраща подяка за любов і тепло, яке йому давали. Пройшовши кілометри, Басік нарешті знайшов помешкання знайомої собаки. Повільною ходою він наблизився до вікна її кімнати та почав тихенько гавкати. Фоксі одразу впізнала голос Басіка. Її дуже занепокоїв його тон, і вона зрозуміла, що сталося щось недобре. Фоксі швидко вибігла на подвір'я і побачила посупленого Басіка.

- Друже, що сталося?
- Навіть не питай...
- А ну швидко розповідай! – наполягла Фоксі.
- Я погано себе поводив вдома і тепер мене хочуть віддати до притулку.
- О Боже, це жахливо! Чим я можу тобі допомогти?
- Пам'ятаєш, ти говорила, що у тебе є чарівна мисочка в блакитний горошок, яка може виконати будь-яке бажання?
- Так, звісно пам'ятаю.

- Можна я скористаюсь нею і загадаю, щоб мене не віддавали нікуди? Я стану слухняним і виправлюсь, чесне слово! – заблагав Басік.
- Звісно можна, заходь до мене.

Песик зайшов до будинку, Фоксі показала йому мисочку, у якої він почав тихенько просити допомоги.

Минуло близько шести годин, коли у будинку Басіка спалахнула тривога. Остап не міг знайти свого чотирилапого друга.

- Мама! Тато! Басік зник, ви його не бачили?
- Не міг він зникнути, напевне десь вже шкоду робить. Піди глянь на подвір'ї.
- Я вже дивився, його ніде нема. Допоможіть мені його знайти!

Батьки неохоче вийшли на пошуки песика. Цілу ніч вони його шукали, кликали, але все було марно. Шукаючи Басіка, родина згадувала цікаві історії з ним. Вони то сміялись, то плакали. І в якусь мить батьки Остапа зрозуміли, що Басік наповнив їхнє життя барвами. Вони зрозуміли, що віддати його буде величезною помилкою. Але вже пізно, він зник...

Родина поверталась додому, і у кожного на душі був смуток. Як же пізно вони збагнули, як багато для них значив цей бешкетник. Коли вони повернули на свою вулицю, побачили знайому постать на порозі. Остап одразу впізнав пса і з веселою посмішкою він помчав додому, а щасливий Басік побіг йому назустріч. Кожного з них переповнювали емоції. Навіть Назар з Ольгою – батьки Остапа – підбігли до песика і почали його пестити.

- Де ж ти був? Ми так хвилювалися, більше нікуди тебе не відпустимо!

Після цих слів Басік зрозумів, що та мисочка в блакитний горошок зробила свою справу, йому більше нічого не загрожує і він точно залишиться у люблячому колі своїх близьких. Вся родина пішла до хати обмінюючись радісною звісткою. А Басік після цього вже ніколи не сумнівався в тому, що дива трапляються!

Позивайбатько Арсеній, 11 років, гурток «Екодизайн»

Погризені капці (продовження)

- У нас буде зараз важка розмова, – попередила завжди привітна Ольга, яку Басік вважав доброю жінкою. Але те, що він почув, змусило швидше битися його серденько:

- За місяць, відколи у нас живе цей пес, він встиг погризти дві пари капців, – констатувала господиня дому і згадала інші дрібні витівки Басіка: розливу воду, розкидані харчі. – А що чекати наступного разу?! Тому я пропоную вже завтра вранці відвезти Басіка до притулка.

- Назар має мене захистити, – думав Басік. – Адже я так виявляв любов до господарів! Я дуже люблю цю сім'ю і не хочу її втрачати.

Та вердикт, який виніс господар дому, всіх вразив. Назар пригадав розмову із батьком Вероніки:

- Він хотів забрати Басіка у їхню сім'ю, адже дівчинці пес дуже сподобався. Батько Вероніки готовий був навіть заплатити.

- А як же те, що пес гризе взуття? – втрутилася в розмову мама і занепокоєно додала: Ми не можемо так підвести нових господарів.

- Батько Вероніки знає про Басікові капості, – відповів Назар, – але він настільки любить свою дочку, що зможе вибачити йому зіпсовані капці. А платити новим господарям не треба, а можна просто віддати у добрі руки, де Басіка будуть любити і годувати.

Почувши таку розмову, Басік зіщулився, згадав життя в притулку і повернув свою мордочку до маленького друга Остапа. У чорних, сумних оченятах хвостатого друга з'явилася сльозинка. Остап був вкрай вражений і занепокоєний таким перебігом подій. Важко дібрати слова, аби описати, як він засмутився. У маленького Остапа навіть трапилася істерика, що бувало вкрай рідко. Чотирилапого друга він полюбив всією душею і не уявляв без нього подальшого життя. Хто буде проводити його на ранкові і вечірні прогулянки?.. Хто буде зустрічати теплими обіймами, виявляючи відданість?..

- Я не можу його втратити! – розпачливо міркував хлопчик. За мить Остап побіг на кухню і швиденько приніс, як здалося Басіку, білу мисочку в блакитний горошок, щоб більше не розкидалися харчі хвостатого друга і не розхлюпувалася вода. Басік зрадів: «Ось, про яку мисочку говорила Фоксі. Значить, я врятований!» .

У Басіка з'явилася надія. Він сумними оченятами подивився на маленького друга. Невже Остап його врятує? Який іще потрібен вагомий аргумент для Остапових батьків?

Стежачи, як Остап турбується про Басіка, батько, подумавши, сказав мамі:

- Невже ми менше любимо сина, ніж батько Вероніки, який, незважаючи на пустоці Басіка, готовий взяти до себе хвостатого друга?

- Так, ми понад усе любимо свого сина, – підтримала чоловіка Ольга. – Нехай залишається Басік, адже вони з Остапом справжні друзі.

Так і залишився вірний Басік жити зі своїм другом Остапом.

Ярина Мартинюк, 10 років, гурток «Журналістика» творчого об'єднання «Медіаплатформа «Планета ЗМІ»

Погризені капці (продовження)

- Любий, – промовила Ольга, – подумай сам! Остап любить Басіка, та й пес ще жодного разу не вкусив його! Не віддавай його до притулку, ти потім шкодуватимеш, я впевнена!

Але Назар був непохитним:

- Ні в якому разі! – заперечив він. – Ти уявляєш скільки капців він зіпсує?! Це вже другі за цей місяць! До того ж це собака, і за ним потрібен догляд! Та й сумніваюся я, що від нього буде якась користь. Завеземо завтра вранці до притулку, і все буде добре.

Остап заплакав:

- Мамо, – сказав хлопчик, – я не хочу віддавати Басіка до притулку!

- Ти тут не вирішуєш! – відрубав Назар. – Завеземо і крапка.

- Ні-і-і! – щосили закричав Остап. – Тату, він хороший! Будь ласка, нехай Басік залишиться з нами!

- Тихіше, – прошепотіла Ольга, – Остапчику, поговоримо про це завтра, а зараз іди спати.

Сумний хлопчик побіг до своєї кімнати. Остап заліз до ліжка і за мить відчув, як хтось лізе під ковдру. Це був Басік. Цього разу пес, щоб було спокійніше, вирішив спати з маленьким господарем.

- Остапе, – заскавулів Басік, – я ж буду жити з вами?

Хоч Остап і не міг розуміти мову тварин, Басіка він розумів завжди. І зараз, сидячи на ліжку, напівсонний хлопчик впевнено пояснив своєму другові, що вони ніколи не віддадуть його до притулку. Після цього песик спокійно ліг спати, адже довіряв маленькому господарю понад усе на світі. Снівся Басіку дуже дивний сон, в якому змішався запах згорілої яечні і ковбаси. Раптом пес прокинувся і обережно зліз із ліжка. Вмить чотирилапий зрозумів – це не був запах зіпсованого сніданку. Це був запах диму! «Пожежа! – майнуло йому в голові. – Треба негайно попередити Остапа!» Басік вмить схопив ковдру зубами і щосили смикнув на себе, думаючи, що саме цим він розбудить Остапа. Однак хлопець точно не відчув жодної небезпеки. Він спокійнісінько спав. Тоді пес, намагаючись не налякати і водночас попередити, загавкав хлопчикові просто у вухо. Остап нажахано розплющив очі і вже збирався насварити песика, як той вхопився зубами за його сорочку і потягнув до виходу з квартири. Звичайно, хлопчик усе зрозумів, коли побачив дим із кухні. Однак він ще боявся самотужки гасити пожежу, тому лише поспішав за Басіком, намагався знайти вихід крізь густу пелену сірого диму, який легко, немов бавлячись, залітав їм в очі і заважав дихати. Нарешті, їм пощастило. Вийшовши з квартири, вони чимдуж побігли на вулицю. Остап одразу ж подзвонив батькам, які вже встигли поїхати на роботу, і сказав, щоб вони щонайшвидше повернулися додому. За десять хвилин, коли авто Назара й Ольги зупинилося перед будинком, хлопчик чимдуж побіг зустрічати батьків. Остап розказав їм усі подробиці і не забув наголосити на тому, що саме Басік першим знайшов вихід із квартири і врятував його. Батьки не знали, що й казати. Проте твердо вирішили залишити Басіка у їхній родині.

Наступного дня до Назара підійшов той самий чоловік, який хотів купити Басіка. Зневажливо глянувши на собаку, той сказав:

- Знаєте, Назаре, я знайшов чудовий заклад для вашого собаки! Вам навіть платити не потрібно, а можна просто віддати.
- Нікуди ми його не віддамо, – твердо промовив Назар. – Песик буде жити з нами завжди.
- Але... – почав був чоловік, проте тато Остапа перебив його:
- Якщо це все, що Вас цікавить, то нам більше нема про що говорити.

Після цих слів Назар пішов, покинувши приголомшеного чоловіка. А щасливий Басік потупотів до Назара, Ольги та Остапа, розуміючи, що він залишиться з ними назавжди, а погризені капці залишились у минулому.

Додаток 4

**Переможці XIII Міжнародного конкурсу еколого-валеологічної
спрямованості - «Метелики – німий шедевр природи».**

***Рідкісно прекрасний червонокнижний махаон
Каранда Анна***

*Невагома ніжність на кінчиках пальців
Каранда Анна*

*Набір пряників «Понад квітами літа, в луг зелений заверта».
Процик Поліна*

